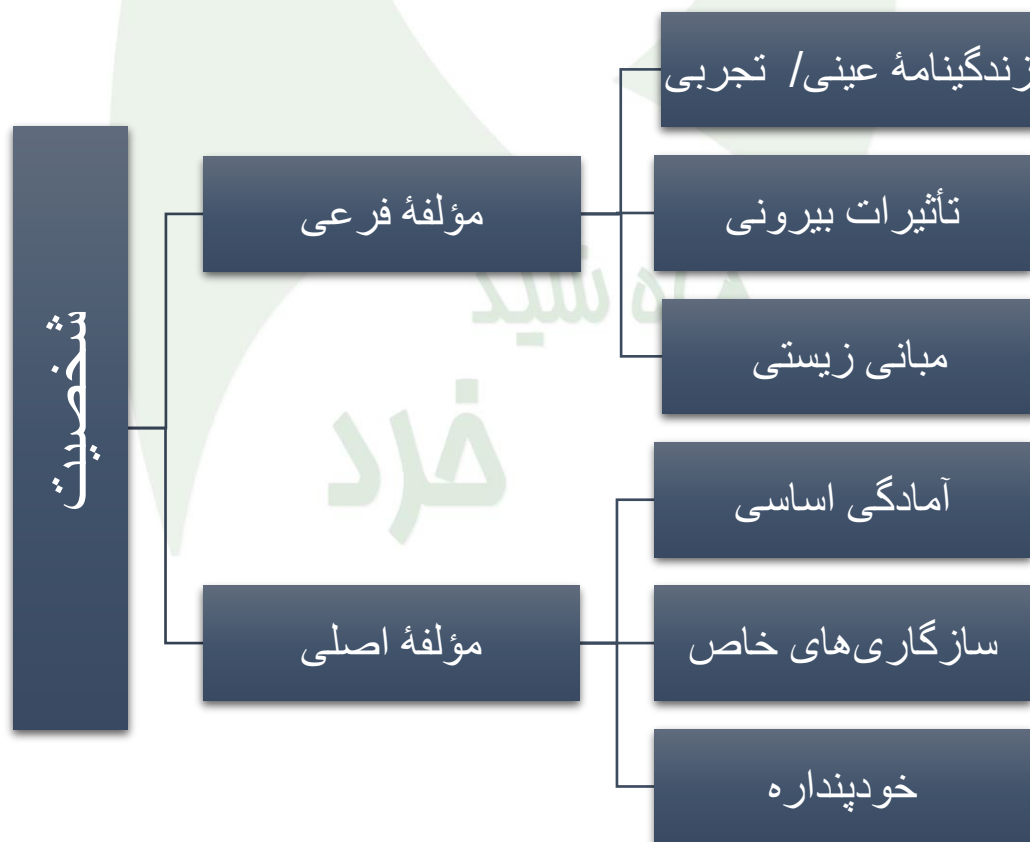

انagram در قاب نظریه پنج عاملی صفات - بخش دوم و پایانی

در بخش قبلی مقاله، در مورد پنج عامل اصلی در شکل‌گیری شخصیت هر فرد صحبت شد. اما صرفاً همین پنج ویژگی هستند که شخصیت فرد را شکل می‌دهند؟ در این مقاله به این پرسش، پاسخ داده می‌شود.

شخصیت از نگاه مک‌کری و کاستا

مک‌کری و کاستا در جایی می‌گویند: واقعیت‌ها درباره شخصیت در حال تحقق سافتن است. اکنون وقت معنی دادن به آن‌ها فرا رسیده است. در واقع خود هر دو دانشمند می‌دانستند که رفتار افراد، صرفاً با این پنج ویژگی قابل تشخیص نیست. آن‌ها شخصیت را شامل دو مؤلفه معرفی کردند: یکی مؤلفه اصلی و دیگری مؤلفه فرعی. مؤلفه اصلی شخصیت خود شامل سه جزء بود: ۱- آمادگی‌های اساسی ۲- سازگاری‌های خاص ۳- خودپنداره. و مؤلفه فرعی شامل سه جزء است: ۱- مبانی زیستی ۲- زندگی‌نامه عینی ۳- تأثیرات بیرونی.

البته مک‌کری و کاستا معتقد بودند که خوینداره بخشی از سازگاری‌های خاص است، اما به دلیل اهمیتی که داشت آن را به طور مشخص ارائه کردند.

اجزای شخصیت چه مفهومی دارند؟

مک‌کری و کاستا، آمادگی‌های اساسی را مجموعه پنج عاملی دانستند که در مقاله قبل توضیح داده شد. همچنین سازگاری‌های خاص را به مفهوم تربیت محیطی دانستند و خودپنداره را، آنچه که ما از خودمان، برای خودمان تعریف می‌کنیم، معرفی کردند.

از دید این دو دانشمند، مبانی زیستی شامل همه آن چیزی است که پزشکان به دنبال آن هستند: ژنتیک، هورمون‌ها و ساختارهای مغز. تنها عاملی که به طور مشخص بر روی پنج عامل برون‌گرایی، روان‌رنجوری، سازگاری، تجربه‌پذیری و وظیفه‌شناسی، اثر می‌گذارد، مبانی زیستی است. همچنین آن‌ها زندگی‌نامه عینی را، به طور مشخص به عنوان آنچه تا کنون بر ما گذشته است تعریف کردند و در نهایت، تأثیرات بیرونی، به عنوان محرک‌هایی که از بیرون به ما می‌رسند، توسط آن‌ها معرفی گردید.

به بیان خیلی ساده‌تر، این نظریه بیان می‌دارد که رفتار هر فرد، ناشی از ژنتیک، محیط تربیت شده، زندگی و تجارب گذشته و محرک‌های بیرونی است.

ماه شدید

انگرام و Big Five

آنچه برای ما مشخص است، هر یک از تیپ‌های شخصیتی ویژگی‌هایی دارند. برای مثال برون‌گرایی تیپ ۷ ای‌ها و درون‌گرایی تیپ ۴ و ۵ و ۶ کاملاً واضح است. از سوی دیگر وظیفه‌شناسی در تیپ ۱ و ۶ بسیار مشهود است در حالیکه این موضوع در مورد تیپ ۷ ای‌ها محل بحث است. همچنین تیپ ۸ ای‌ها برای حالت‌های روان‌رنجوری، به نظر استعداد بیشتری نسبت به دیگر تیپ‌های شخصیتی دارند.

در زیر هر تیپ شخصیتی بر اساس پنج عامل صفات بررسی شده است.

وظیفه‌شناسی	تجربه‌پذیری	سازگاری	روان‌رنجوری	برون‌گرایی	
●	○				تیپ ۱
		●		●	تیپ ۲
	●			●	تیپ ۳
	●		●	○	تیپ ۴
	●	○	○	○	تیپ ۵
●	○	○	●		تیپ ۶
○	●			●	تیپ ۷
		○	●	●	تیپ ۸
		●	○	○	تیپ ۹

در این جدول، دایره‌های مشکی و سفید رنگ به معنی قطعیت در بودن است در حالیکه دایره‌های خاکستری رنگ به مفهوم است که قطعیت وجود ندارد، اما احتمال بالاتر است. همچنین دایره‌های مشکی بودن را نشان می‌دهد در حالیکه دایره‌های سفید نبودن را نشان می‌دهد. خانه‌های خالی نشان از این است که برای اظهار نظر در آن مورد به خصوص نیاز به شناخت عوامل دیگر وجود دارد. برای مثال تیپ ۷ ای‌ها هم می‌توانند روان‌رنجور باشند ولی عوامل مؤثر دیگر باید شناخته شوند.

محمد کاظم جاوید - مدرس اناگرام

ماه شهید

فراد